

Szegedi Egyetem

I. évf. 14. szám

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1963. szeptember 27.

Száztizenhét fővel több hallgató mint tavaly

Tanévnyitó ünnepély az Orvostudományi Egyetemen

Szeptember 16-án déli 12 órakor tartották meg a szegedi Orvostudományi Egyetem tanévnyitó ünnepélyét a Szemészeti Klinika előadó termében. Az ünnepi ülés elnökségében helyet foglalt Siklós János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, dr. Szilárd János egyetemi tanársegéd, a szegedi Orvostudományi Egyetem pártbizottságának titkára, dr. Tóth Károly egyetemi tanár, az egyetem rektora, dr. Kovács János, az Egészségügyi minisztérium főosztályvezetője, dr. Krámlí András egyetemi tanár, az Általános orvoskar dékánja, dr. Dirner Zoltán egyetemi tanár, a Gyógyszerésztudományi kar dékánja és dr. Tass Gyula egyetemi adjunktus, az egyetem KISZ végrehajtóbizottságának titkára.

Dr. Tóth Károly rektor ünnepi beszédében részletesen foglalkozott az elmúlt iskolai év legfontosabb eseményeivel, ismertette az új tantervek, létesítések körülményeit, azoknak az előadók-nak nevét, akik eredményes oktató és kutató munkájukat elismerésért kitüntetésekben részesültek majd ráért az Orvostudományi Egyetem külföldi kapcsolatai bővítésének kérdésére. Közölte, hogy

az olomouci egyetem orvosi karával fenálló baráti szerződés fejlesztésére egyetemünk az államközi szerződés keretéből négy hét tanulmányutat kapott. A tanulmányútra, melyre az ősz folyamán kerül sor, dr. Fetikó Emma és dr. Szemere György adjunktusokat jelölték ki.

A Gyógyszerésztudományi Kar a bratislavai egyetem gyógyszerésztudományi karával fog szerződést kötni. A szerződés megkötésére két hét tanulmányutat biztosított a művelődésügyi és egészségügyi minisztérium.

1962—63-ban 152 orvost avatott az egyetem, köztük 60 volt nő hallgató, és 69 gyógyszerészt, köztük 57 nőt.

Az 1963/64-ik tanévben 206 általános orvostanhallgatót, 26 fogorvostanhallgatót, és 103 gyógyszerész hallgatót vettek fel a felvételi bizottságok javaslati alapján. Tehát összesen 335 új hallgató kezdte meg az idén a tanulmányait, s ezzel az összes hallgatók

száma 1445 fő lesz, ez az elmúlt évi létszámhoz képest 117 főnyi emelkedést jelent.

Dr. Tóth Károly hangsúlyozta:

— A következő oktatási év mindannyiunk számára tartogat valami újat, hiszen ezzel oktatási évvel indul a felsőoktatási reform, melynek megvalósítása fokozott felelősséget ró egyetemünk vezetőire és professzoraira és minden oktatójára. Az előadások vonatkozásában szakítani kell azzal a helyenként még meg-megtalálható móddal, amely a jegyzetek, tankönyvek anyagának közléséből áll.

Az előadások a lényeges összefüggéseket állapítsák meg, tegyék ezt alaposan, színesen, sokrétűen, és főleg a klinikumban támasz-

kodjanak a saját tapasztalati anyagra.

Részletes beszámolója végén az egyetemre felvételt nyert új hallgatókhoz fordult a rektor:

— Osztozunk örömtőlben, mert felvételt nyertetek és várakozó, optimizmussal teli bizakodással tekintünk egyetemre pályafutásotok felé.

A nagy tapsal fogadott tartalmas tanévnyitó beszédet követően közölte dr. Tóth Károly rektor, hogy az ötven évvel ezelőtti diplomát nyert orvosok közül dr. Batáry körzeti orvosnak, dr. Fekete Sándor nyugalmazott főorvosnak, dr. Kenessey Albert nyugalmazott főorvosnak, dr. Lux Ervin nyugalmazott tisztiorvosnak és dr. Szórády István nyugalmazott főorvosnak a tanévnyitó ünnepség keretében nyújtották át az aranydiplomatát.

Dr. Tóth Károly egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora megtartja ünnepi beszédét az egyetem tanévnyitó ünnepségén

Diákoththoni városrész épül Újszegeden a következő években

— mondta dr. Antalffy György rektor a JATE évnyitó ünnepségén

Megkezdődött a tanítás a szegedi József Attila Tudományegyetem három karán is. Az egyetem évnyitó ünnepségén, amelyet az Áulában tartottak, megjelentek a megyei párt és állami szervek, a városi pártbizottság és a városi tanács, valamint a testvér intézmények küldöttei. A megjelenteket, az

egyetem oktatóit és hallgatóit dr. Antalffy György egyetemi tanár, az MSZMP megyei végrehajtóbizottságának tagja, a JATE rektora köszöntötte.

A rektor ünnepi beszédében szölt többek között arról a nagyarányú fejlődésről, amelynek már az elmúlt tan-

évben is részese volt a tudományegyetem.

Megemlékezve a távolabbi tervekről elmondta dr. Antalffy György azt is, hogy Újszegeden épül majd egy 1800 hallgató kollégiumi elhelyezését biztosító diákoththoni városrész.

Az új tanév feladatait elemezve beszélt többek között, hogy az a tény is tükrözi a kormány támogatási indulatát, miszerint az egyetem 23 hallgatója kapta meg az idén a Népköztársasági Ösztöndíj első és 18 hallgató a második fokozatát.

Végezetül köszöntötte az egyetem rektora az új tisztviselőket: dr. Szőkefalvi-Nagy Béla egyetemi tanárt, a Természettudományi Kar dékánját, dr. Kemenes Béla, tanszékvezető docenst, az Állam és Jogtudományi Kar dékánhelyettesét, dr. Wittman Tibor egyetemi tanárt, a Bölcsészettudományi Kar dékánhelyettesét és dr. Ketskeméty Istvánt, a Természettudományi Kar dékánhelyettesét.

Az ünnepség egyik szép epizódja volt a gyémántés aranydiplomák átadása. A kitüntetettek nevében dr. Fehér Lőrincz gyémántdiplomás mondott köszönetet az egyetem vezetőinek a szép megemlékezésért.

AZ ÚJ EGYETEMI TANÉV ELÉ

Ezek a koraoszi szép napokon a régi szokásokhoz híven megindul az oktató, nevelő munka párosulva a kutatómunkával egyetemünkön, főiskoláinkon. Alkotó, dolgozó ember számára a munka újakezdése örömet jelent, örömet, mert újabb feladatokat kell megoldani. Ezen újabb feladatok megoldásánál közelebb lehet kerülni a kitűzött célokhoz. Az újakezdés ebben az esztendőben valóban »újakezdés«-nek számít, mert hiszen az elmúlt esztendőben leaktuk a fundamentumait annak, hogy valóban korszerű tananyagot oktassunk, hogy közelebb kerüljünk az élethez, a gyakorlatához.

Ha mégis összegezni próbáljuk az előttünk álló feladatokat, akkor ezt elsősorban a reform tartalmi vonatkozásainak kimunkálásában, az oktatás színvonalának további emelésében, a világnézeti nevelő-tevékenység hatékonyságának fokozásában s nem utolsósorban a káderutánpótlás biztosítása terén megtett új jobb megalapozásában, kiszélesítésében jelölhetjük meg.

E főfeladatokon belül feltétlenül szükséges foglalkozni olyan fontos kérdéssel, mint a levelező-oktatás nem is olyan egyszerű problematikájával, a tanárképzésből folyó elvi és gyakorlati kérdésekkel.

Úgy tűnik, hogy a fenti felsorolás tulajdonképpen semmi újat nem mond, mégis úgy érezzük, hogy a tennivalók abból a szempontból feltétlenül újnak tekintendők, hogy az eddigiekhez jóval több időt fordíthatunk azok elmélyítésére, s ebből folyóan e kérdések új oldalainak feltárására, kimunkálására. Mert azt alig kell bizonyítanunk, hogy pl. a felsőoktatási módszertan területén eddig jelentőset tettünk volna. Az is nyilvánvaló, hogy a tantervek kidolgozása után a programok »lezárása« sok új problémát rejteget magában, nem is beszélve arról, hogy a modern, a technika vívmányaival felszerelt és ellátott oktatási módszerek terén is igen el vagyunk maradva.

Az új egyetemi tanév nagy erőpróbát jelent, abban a tekintetben is, hogy vajon a megnövekedett — és örvendősen — hallgatói létszámmal oktatóink hogyan tudnak megbirkózni, nemcsak a szakmai képzés, hanem az erkölcsi-politikai ráhatást illetően is.

Az utóbbi időben többször megelégedtünk a hallgató-ságról szólva néhány frázisos véleménynyilvánítással, amikor úgy könyveltük el őket, hogy nagy többségük politikai-erkölcsi arculata igen jónak mondható, s csak néhány, főleg az első évfolyamon tanuló hallgatónál találkozunk itt-ott cinizmussal, nacionalizmussal. Úgy gondoljuk, hogy az eddiginél sokkal mélyebben és elemzőbben kellene nem is »feltérképezni« hallgatóink arculatát, hanem többet kellene az eddigiekhez foglalkozni velük a kollégiumokban és a kollégiumokon kívül egyaránt ismerni és szeretni őket abban az értelemben, hogy egyéni problémáikkal is az oktatóink felé forduljanak.

Jónak tartjuk azt a kezdeményezéseket, amelyek során egy-egy Kar állami- és párt vezetése behatárolt tárgyalta egy-egy évfolyam problémáit, mégis úgy hisszük, hogy eme »globális« foglalkozás mellett feltétlenül az egyéni foglalkozás útjára kell rálepnünk. Amíg ez meg nem történik, addig hatékony nevelőmunkáról az egyetemek, főiskolák vonatkozásában vajmi kevésbé lehet szó. Úgy hiszem, hogy amikor a követelmények emeléséről van szó minden vonatkozásban, ez vonatkozik oktatóinkra és hallgatóinkra egyaránt. A tanulmányi és a tanulási fejelem megszilárdítása központi feladat lesz az elkövetkező tanévben, s ehhez erővel nem akarom az egyre növekvő állami támogatást, — mely a hallgatók vonatkozásában megnőtt —, felhozni. Inkább arra utalok, hogy az új felvételi rendszer következtében is, továbbá a tananyag korszerűsítéséből kifolyólag törvényszerűvé kell válnia a versenyszellemnek, amelyből viszont az oktatók sem maradhatnak ki. A pedagógiai példamutatásnak olyan apró kérdésekben is meg kell nyilvánulnia, mint az órák maradéktalan és pontos megtartása, a vizsgafegyelem további megszilárdítása.

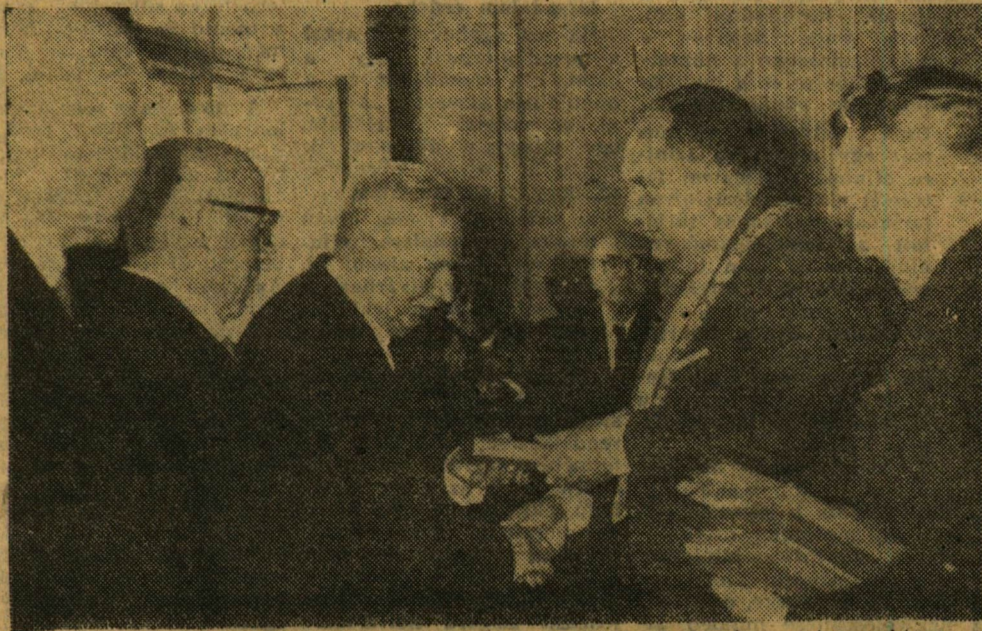
Az egyetemi reform kapcsán igen sok szó esett a tudományos kutatómunkáról is, amelynek egyre inkább kialakulnak a megfelelő szervezeti keretei. A József Attila Tudományegyetemen megszervezett kari és központi tudományos bizottságok már eddig is igen nagy segítséget adtak az állami és pártvezetésnek, a tudományos káderutánpótlás biztosításának több évre kiterjedő munkájához. E jól bevált módszer mellett sem homályosulhat el azonban az a követelmény, hogy az egyetemen egyes szakokat illetőleg mindig a tanszékvezető az első káderes. Ebben a tekintetben az utóbbi időben jelentős előrehaladást tetünk, bár a káder-utánpótlási tervek évenkénti kontrollja több esetben formálisnak bizonyul, vagy éppen az bizonyosodott be, hogy nem voltak reálisak.

Az a hatalmas fejlődési perspektíva, amely előtt egyetemünk és főiskoláink állnak — fejlesztési tervük tükrében — parancsolólag írja elő, hogy jó előre gondoskodjunk a megnövekedett hallgatói létszámmal együtt az utánpótlás biztosításáról. Ennek legjobb módja pedig az aspiránsképzés további fokozásán keresztül történhetik.

Nagyon örvendetes, hogy egyetemünk, főiskoláink az elmúlt évek során nagyot léptek előre abban a tekintetben, hogy a szervezett ideológiai oktatásban oktatóink, professzoraink túlnyomó többsége részt vesz. Ez egymagában biztató jel, mégis úgy hisszük, abban a tekintetben még csak a kezdő lépéseket sem tettük meg, hogy tiszta képet alkossunk elsősorban önmagunk számára arról, hogy milyen is az ideológiai helyzet egyetemünkön, főiskoláinkon, hogy magában az oktatási anyagban és a tudományos nézetekben milyen kedvezőtlen ideológiai tényezők szerepelnek, és hogy mit tettünk, vagy teszünk ezek elhárítására. Azt igen sokszor elmondtuk már, hogy nem az emberek, hanem bizonyos nézetek ellen kell harcolni. Ennek hangoztatása során azonban valahogy mégis összekapcsoltuk a kettőt, és sem az emberek, sem a nézetek ellen nem harcoltunk. Az eszmei offenzíváról is igen sokat hallottunk, de kevés történt pl. abban a vonatkozásban, hogy komoly, beható szakmai-ideológiai vitákat rendezzünk, melyeknek úgy tudományos, mint ideológiai szempontból országos és nemzetközi jelentősége lenne. Pedig ehhez megvannak minden erőnk és adottságunk.

A vázlatosan felsorolt tennivalók nagy részét azért hisszük megvalósíthatónak, mert kedvező légkörben kezdünk hozzá oktató-nevelő és tudományos munkánkhoz. Olyan légkörben, amely az MSZMP ingadozásmentes politikája következtében biztosítja a jó munka előfeltételeit az 1963—64-es tanévben is.

DR. ANTALFFY GYÖRGY
a József Attila Tudományegyetem rektora

Dr. Antalffy György egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem rektora kiosztja az arany- és gyémánt-diplomákat

Alabama

Az Egyesült Államok trikolóján az egyik kis fehér csillag jelképezi ezt a nevet, az egyik déli állam nevet. A fehér csillag azonban mostanában már nem világít azzal a foltalannal, tiszta fehérséggel, mely — legalább is az államfők, szenátorok szónoklataiban — az amerikai államokat, a demokráciának, az emberi szabadságnak a Lincoln nevével fémjelzett bástyáit jellemzi.

Még az Egyesült Államok vezető körében is erősen megoszlanak a vélemények az alabamai helyzettel kapcsolatban: csak a legelvadultabban reakciós körök, no meg az amerikai náci párti habzsolású „hítségkötők” hirdetik az alabamai dicsőséget.

Mi történtik Alabamában? Az Egyesült Államok történetében még soha oly élesen nem vetődött fel a faji kérdés, mint napjainkban. S hogy a végső elkeseredett, megalázott, elemi jogaitól megfosztott amerikai néger eljutottak addig a gondolatig, hogy harcban vívják ki a Lincoln tábornok által adományozott s azóta is papíron maradt szabadságukat, egyenlőségüket az éppen olyan ostoba, fanatikus faji gyűlölet, elvakult honatjárnak köszönhető, mint ennek az államnak a jelenlegi vezetői.

Alabamában négerket lincselnek, Alabamában bomba robban a néger templomokban, Alabamában vadállati terrortól üldözték, zárja börtönbe a rendőrség — nem a garázdálkodó fehérbőrű banditákat, hanem a négerket, akik még most is békeséget hirdető menetekkel, ülésszárjakkal próbálják kivívni az őket megillető jogokat.

Öt embert ölt meg egy templomban felrobbanó bomba. Öt embert, akiknek azt tanították, hogy az isten országában, isten előtt legalább egyenlőek a fehérek és néger. S naiv hitük gyakorlása, isten országa után sóvárgó imáik mormolása közben darabokra őket az orgyilkos robbanás.

A szabadságjogokért küzdő négerket vezetője, Luther King nyilatkozatában arra figyelmeztette az Egyesült Államok szenátusát, hogy amennyiben nem oldják meg hamarosan és megnyugtató módon a néger lakosság létfontosságú problémáit, a további halogatásnak, a faji kérdés további fenntartásának az Egyesült Államok egész területére kiterjedő súlyos következményei lehetnek.

A figyelmeztetés nem hangzott el visszhang nélkül. Erre mutat az elnök, John Kennedy személyes közbelépése az alabamai eseményeket követően s annak kilátásba helyezése, hogy a rend helyreállítása végett a kormány csapatokat vezényel Alabama területére.

De vajon ezek a felületes „közbelépések” ezek a különben eléggé határozott hangú üzenetek megoldhatják-e a gazdasági viszonyokban gyökerező jogi egyenlőtlenséget, a fehérekkel egyenlő életshívnál, biztosíthatnak-e a néger lakosságnak.

A kérdést a történelem teszi fel most az Egyesült Államok kormányának, a Fehér Ház szenátorainak. S erre a kérdésre a mostani gazdasági viszonyok között a válasz csupán hallgatás lehet.

A nagyvárosok néger lakta nyomornegyedei továbbra is nyomornegyedek maradnak. S ha talán egy-egy néger diák mégis bejutna egyik-másik főiskolára, vagy egyetemre s ha ott diplomát szerezne majd tanáraik és hallgató-társaik minden ellenérzése, rosszakaratára ellenére is, az nem kis eredmény, de nem is minden.

S erre talán nemsokára rájönnek majd maguk a Luther King vezette alabamai négerkerek is.

Külföldi lapok a JATE eszperantó lektorátusáról

A Brüsszelben megjelenő Heroldo de Esperanto a nemzetközi eszperantó mozgalom központi hivatalos lapja 1963. július 16-i számában a szegedi József Attila Tudományegyetemről a következőket írja: »Eszperantó a szegedi egyetemen. A szegedi egyetem rektora hozzájárult, hogy az eszperantó oktatását bevezessék az 1963/64. tanévben, más tárgyakhoz hasonlóan. A bölcsészeti és a nyelvi kar dékánja intézkedett, hogy hirdessék meg az eszperantó oktatását a jövő évi tantervben. Lektorok lesznek: Farkas Ernő és dr. Szabó Tibor. Az egyetemi hatóságoktól a nyelv bevezetését kérő levelet több mint száz hallgató írta alá.«

A Bolgár eszperantó lap, a Nuntampa Bulgario, értesítette a Dél-Magyarországi Pedagógus Eszperantó Csoportot, hogy a következő hírt közli lapjában: »Bevezették az eszperantó oktatását a szegedi egyetemen. Az 1963/64. tanévtől kezdődően a szegedi egyetem Bölcsészeti, Jogi és Természettudományi Karán tanulni fogják az eszperantót, mint választható nyelvet. Az eszperantó lektorátus tervezi a közeljövőben a nemzetközi nyelv felhasználását a tudományos kiadványok nemzetközi cseréjében is, ezért kéri eszperantó nyelvű tudományos kiadványok, valamint eszperantó nyelvű resumék elállítását kiadványok megküldését a lektorátus részére. Szeretnénk kapcsolatot felvenni azon egyetemekkel és főiskolákkal, amelyeken már tanítják az eszperantó nyelvet.«

Várható, hogy a közeljövőben más külföldi lapok is foglalkoznak a szegedi egyetemen meginduló eszperantó oktatással és a nyelv bevezetése a tudományos kapcsolatok kiépítésében is felhasználható lesz.

Egyébként a Magyar Eszperantó Szövetség hivatalos lapja a Hungara Esperantisto fontos közleményként jelentette be a rektori döntést, és a Dél-Magyarországi, Csongrád megyei Hírlap, Pétfőti Népe mellett a Szegedi

Egyetem c. lap is foglalkozott a kérdéssel.

Az augusztusi belgrádi nemzetközi pedagógus konferencia második napján az elnök felolvassa dr. Antalffy György rektor levelét, mely-

ben a döntésről értesíti a konferenciát. Több külföldi egyetem lektora rögtön ezután jelentkezett a jelenlevő szegedi előadónál kapcsolat felvételre.

Dante — eszperantó nyelven

Milánóban az Edizione SIEL ismert könyvkiadó két nyelvű luxus kiadásban adta ki Dante főművét, az Isteni Színjátékot. Az olasz kritikusok szerint ez az olasz-eszperantó nyelvű kiadvány a legszébb az eddig megjelent kiadványok közül. A híres olasz festő Botticelli ötven rajza illusztrálja a luxus kiadásban

megjelent könyvet. Eddig eszperantóul a Komédiából csak a Pokol jelent meg Budapesten 1933. Kalocsay Kálmán docens mesteri fordításában, melyet Fáy Dezső fametszetei díszítettek. Minden Dante tisztelő és könyvtáros jogosan áhítozik a szép biblíofil kiadásban megjelent Komédia után.

Fiatalok seregszemléje

Az amatőr filmesek országos fesztiváljáról

Mint résztvevő és úgy is mint „közönség” augusztus második felében a négy napig tartó Országos Amatőr Filmfesztiválon legalább 50 filmet néztem végig, s mint afféle „kinománia” az előadásokat is meghallgattam, s időnként a megbeszéléseken vitáztam. A nagyon zsúfolt programtól „kitömött” fejjel talán még ma sem lehet teljes egészében summázni a tapasztalatokat, de a feltűnő hasznos jelenségekről azt hiszem érdemes melegebben beszélni.

Azért érdemes, — hogy mindjárt a kellemessel kezdjem — mert ez a fesztivál bizonyítéka volt az amatőr-film-tábor rohamos szélesedésének. A résztvevők nagy száma már megengedte a rendezőségnek azt a luxust, hogy kiválóan vagy inkább selejtezte a filmeket, s csak a technikailag megfelelő és talán „mondanivaló” szempontjából számító tekeréseket vigye a közönség elé.

Az első nap műsorának összedolgozásánál nem sikerült a rosta lyukait elég szűkre szabni és 4–5 bosszantóan primitív film is bemutatásra került. A rendezőség azzal a jó szándékával védekezett, hogy néhány vidéki amatőrnek nem akarták kedvét szegni. Ezzel a nézettem

lehet egyetérteni még akkor sem, ha néhány panaszkodó amatőrnek igaza is van.

Vissza kell térnem azonban az előbbi problémára, mert valóban kell beszélünk, de más értelemben. Kétségtelen, hogy mennyiségben átlagos színvonalban Budapest messze elől jár (Csongrád meggyéből két film szerepelt a műsoron), sőt az is igaz, hogy a modern, néha talán már „elavult” modern irányzatok (Cinema vérité, mozgó kamera stb.) hatása alig mutatkozott meg a vidéki alkotók műveiben. A témaválasztásban is nagy batorlásnak nyilvánult meg. Az operatőrök meglepődtek a szokásos képszerkesztésekkel, egy-egy nagy város vagy vidék bemutatásával, de az embert csak néha sikerült megközelíteni. Ilyen tekintetben tehát határozottan érződött, hogy a vidéki amatőrök jó része egy-két forgatócsoporttól eltekintve, „magános farkasként” működik és a szükséges esztétikai előadásoktól, megbeszélésektől, izgalmas vitáktól elesik. Nyilvánvaló, hogy egy ilyen jól rendezett fesztivál is sokat lendít munkájukon, azonban ez még nem elég.

A budapesti fiatalok stúdióinak nagy érdeme a bá-

Közel két és félezer levelező hallgató az új tanévben

Megkezdődött az oktatás a Tanárképző Főiskolán

A Szegedi Tanárképző Főiskola évvitói ünnepélyén kedves vendégeket köszöntött Csukás István igazgató. Megjelent az ünnepségen Miroslav Bucsko, csehszlovák és Molnár János, magyar művelődésügyi miniszterhelyettes, valamint dr. Sándor János, a városi pártbizottság titkára, Bódi László országgyűlési képviselő, Papp Gyula, városi vb. elnökhelyettes és Hofgesang Péter, a Hazafias Népront városi titkára.

Csukás István ünnepi beszédében méltatta az elmúlt tanévben elért eredményeket s azokat a jelentős változásokat, amelyek biztosítják a Tanárképző Főiskola további fejlődését. A Tanítóképző In-

tézet megszüntével a főiskolához csatolták annak létesítményeit, így

megoldódott az a sokéves hely-probléma, mely eddig lehetetlenné tette számossági tanszékek megfelelő elhelyezését.

Beszélt az igazgató a továbbiakban arról is, hogy az új tanévre korszerű tanterv és tananyag alapján készülhetnek fel a tanszékek, ahol a megnövekedett feladatoknak megfelelően bővítették az oktatói kart.

Az új tanévben már 150 főiskolai oktató foglalkozik a közel 3 ezer 500 hallgatóval, akik közül csaknem 2 és félezer a levelező hallgató.

Az ünnepi beszéd után dr. Lóth Ferenc, a főiskolai pártbizottság titkára szólt a hallgatókhoz. Hangzottatta, hogy most, az eszmei ideológiák offenzívá időszakában különös fontossága van a ifjúság világnézeti nevelésnek.

Beszédet mondott az ünnepségen Molnár János miniszterhelyettes is, aki elmondta többek között, hogy ebben a tanévben mintegy 80 ezer fiatal tanul a magyar egyetemeken és főiskolákon, tízszer annyi, mint a szabadság előtti években.

Ez a szám azonban még nem elegendi ki fejlődő népgazdaságunk igényeit, amelyek egyre több és mind jobban képzett szakemberre van szüksége.

A miniszterhelyettes nagy tetszéssel fogadott felszólalása után Csukás István igazgató a főiskolán 60 illetve 50 évre ezelőtt végzett pedagógusok közt gyémánt és aranydiplomákat osztott szét.

Ketten kaptak gyémánt és tizenhárom aranydiplomát.

A tanévnyitói ünnepség dr. Szabó László igazgatóhelyettes zárszavával ért véget.

Megtekintették a tanévnyitói után a Tanárképző Főiskola vendégei a most elkészült 300 személyes leánykolégiumot, amelyről tetszéssel nyilatkozott Miroslav Bucsko csehszlovák miniszterhelyettes is. A 4 emeletes korszerűen berendezett épületben a főiskola háromszáz leányhallgatóját helyezték el.

dr. Németh András

ESZMECSERE

Az új magyar büntetőeljárás egyéves kódexéről

Ez év július 1-én volt egy éve, hogy hatályba lépett az új magyar büntetőeljárás, az 1962 8. tvr. Bár hatálybalépése óta aránylag rövid idő telt el, az elmúlt időszak már példákkal bizonyította az új eljárásban foglalt alapelvek és eljárásjogi intézmények magasabbrendűségét.

Az új büntetőeljárás hatálybalépését megelőzően a három novellával, számos J. K. rendelettel és Legfőbb Ügyészti utasításokkal módosított 1951. III. tvr. volt az alap törvénye büntetőeljárásunknak. Jóllehet az említett jogszabály már magán hordozta a szocialista fejlődés követelményeinek ismerveit, lényegében a burzsoa magyarországi büntető eljárásjogának, az 1896. 33. tc.-nek volt némi változtatásokkal módosított szövege. A felszabadulás után — bár a Horthy korszakra jellemző pár intézményt, többek között a vádtanács intézményét eltörölték — lényeges és a szocialista társadalmi rendszert jellemző változások nem történtek.

A társadalmilag is, jogilag is idejétmúlt jogszabály helyébe olyan új büntetőeljárásjog lépett, mely már teljes egészében tükrözi azokat az ismereteket, melyek a szocialista büntetőeljárás sa-

játosságával, jellemzői.

És amikor az új büntetőeljárás szocialista jellemzőit hangsúlyozzuk, nem tehetjük ezt anélkül, hogy visszapillantást ne vessünk a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa 1958. dec. 25-i ülésének szövegére. Ez az ülészakar. Ez az ülészakar történelmi jelentőségű volt a szovjet büntetőeljárás és büntetőeljárásjog fejlődése szempontjából, mert ez alkalommal nyertek újabb megfogalmazást azok az alapelvek, melyek már egy magasabb szintű társadalom, a kommunizmus irányában mutatnak.

Ezek az alapelvek azonban nemcsak a szovjet jogfejlődés szempontjából jelentősek, hanem a többi szocialista ország jogrendszerének fejlődése szempontjából is, hiszen az itt és ekkor elfogadott büntetőeljárás és büntetőeljárásjogi szabályok érvényesül hazánk büntetőeljárásjogában is. Az alapelvek 1. §-a a törvény feladatát határozza meg, mikor megállapítja, hogy az a büntettek gyors és alapos felderítését, azok elkövetőinek felelősségrevonását, a büntettek megelőzését és a bűnözés csökkentését hivatott biztosítani. E megfogal-

mazás kapcsán nem érdekelten némi pillantást vetni a megelőző jogszabályok a törvény céljáról történt megfogalmazására. E megfogalmazás a Népökötárság rendjének védelméről, a bűncselekmények üldözéséről, a dolgozó nép ellenségének megbüntetéséről, s a dolgozó neveléséről szól. Nyoma sincs azonban a megfogalmazásban a bünteték megelőzése és a bűnözés csökkentése gondolatának.

Ezek felvetése ugyanis már egy magasabb szintű eljutott társadalom létezését előfeltételezi; olyan társadalom, amely túljutott a bűncselekmények üldözésén és azon túlmenően arra is törekszik, hogy a szocializmust építő társadalom épp a bünteték megelőzése és a bűnözés csökkentése által lépje át egy magasabb szintű társadalom, a kommunizmus küszöbét.

Az előbbi §-ban kifejtett gondolat tovább bontakozik, tökéletesedik a jogszabály 2. §-ában, melynek meghatározása szerint a büntettek megakadályozása az egész társadalom érdeke, ezért annak elősegítése minden állampolgár erkölcsi kötelessége.

A hatályát veszített jogszabály és az új eljárásjog között talán e helyütt jelentkezik a legélesebb különbség. Az 1951. III. tvr. még csak nem is utal arra a gondolatra, hogy a vonatkozásban nemcsak a bűnüldöző szerveknek jut szerep, hanem magának a társadalomnak is, és döntő módon hangsúlyozott a társadalom részvétele a bünteték megelőzésében.

A jogszabály erkölcsi kötelességként írja elő a társadalom számára a bünteték megakadályozását, felderítését, azok elkövetőinek felelősségrevonását, illetve e ténykedés elősegítését, hangsúlyozva azt, hogy mindez az egész társadalom érdeke.

Ha ezt egybevetjük azzal a megállapítással, hogy a kapitalista társadalomban a bűnüldözés kizárólag az erőszakos szervek feladata, úgy világosan áll előttünk annak a ténynek felismerése, hogy jelen esetekben

az erkölcsi fejlődés olyan magas színvonalára eljutott társadalom alakul ki, amelytől már elvárható a bűncselekmények leküzdésében való tevékeny részvétel.

Az emberi méltóságot, az emberséges elbírálást biztosítja az alapelvek további rendelkezése, amelynek értelmében egyrészt büntető eljárás csak az ellen indítható, aki büntetést elkövetésével alaposan gyanúsítható, másrészt a jogszabály azon előírása, mely a személyes szabadságtól történő megfosztást szigorú korlátozással teszi csak lehetővé. Ha pedig ide soroljuk az ügyész-

nek a jogszabály által körülírt azon kötelezettségét is, mely szerint gondoskodnia kell arról, hogy törvényellenesen senkit ne vonjanak büntetőjogi felelősségre és ne fosszanak meg személyi szabadságától, úgy kétségtelen, hogy

itt nem csupán humánus elvekkel állunk szemben, hanem a szocialista törvényesség felelősségteljes megnyilatkozásával is.

Ugyancsak a szocialista humánus és törvényesség biztosítékaként kell értékelnünk az alapelvek azon rendelkezését is, mely szerint a büntetőügyekben eljáró hatóságok nemcsak a terhelt és súlyosbító, hanem a mentő és enyhítő körülményeket is egyaránt kötelesek figyelembe venni.

A szocialista törvényesség lényeges és döntő produktumát fejezi ki a továbbiakban az alapelvek azon megállapítása, mely szerint a terhelt beismerése egymagában egyéb bizonyítékok beszerzését feleslegessé teszi. Az ezzel ellentétes és nagyon hosszú ideig hatályban volt az a tétel, mely szerint a terhelt beismerő vallomása a bizonyítékok koronája — sok törvénytelen, megalapozatlan eljárásnak, törvénytörő ítéleteknek szolgálatát támpontot. A büntetőeljárás új alapelvei már a kommunista társadalmat vetik fel, és biztosítják a büntetőeljárás-jogunkban megnyilvánuló szocialista humánusnak és törvényességnek.

dr. Föld István

A jövő a műanyagé

A szegedi vegyészkonferencia tanulságai

Háromnapos tanácskozás után ért véget az idei vegyészkonferencia a „Béke-épület” tantermében. Közel 130 előadás hangzott el a magyar kutatók legújabb eredményeiről — mindvégig népes érdeklődés mellett.

Szegedi és budapesti vegyészekkel beszélgettünk a Magyar Kémikusok Egyesülete 1963. évi vegyészkonferenciájának előadásainak jelentőségéről.

Mindenekelőtt dr. Székér Gyula kandidátusnak, a nehézipari miniszter első helyettesének referátuma került szóba. Véleményünk egyöntetű abban a tekintetben, hogy a nehézipari minisztérium nagy körültekintéssel, imponáló racionalitással mérte föl a magyar szerves vegyipar helyzetét s ésszerű, praktikus határozatokat iktatott, adottságaink figyelembevételével, a napjainktól 1980-ig terjedő periódus fejlesztési tervébe.

Az előadók külön fejezetben részletesen tárgyalta a gyógyszeripar körében vágó legfontosabb feladatokat — a jelenlegi helyzet felméréseinek figyelembevételével. Ez is fontos, s a népgazdaság szempontjából sem lényegtelen területe a vegyészek tevékenységének, hiszen a gyógyszeripar termelési értéke 1962-ben 3,3 milliárd forint volt, s csak az acetylaceticumból 320 tonnát és superseptilyből 110 tonnát termelt gyógyszeriparunk. Prednisolonból pl. „csupán” 1.300 kg, volt az évi mennyiség, viszont azt tudni kell, hogy e fontos hormonális gyógyszer oly keresett a világpiacra, hogy grammja több ezer forintot ér. Tehát gyógyszergyáraink rendkívüli mértékben járulnak hozzá a közvagyon gyarapításához, — közvetetten életszínvonalunk javulásához.

— Ezek szerint azt lehet mondani, hogy világszinten gyártunk gyógyszert?

— Az abszolút volument tekintve, az összes gyógyszert előállító országok között, az előkelő nyolcadik helyen állunk jelenleg. Néhány gyógyszer gyártástechnikája tekintetében kétségkívül megüjtük a világszintet, kutatóbázisaink — különösen a gyógyszeripari gyárak tekintetében — igen fejlettek, de az is kétségtelen, hogy bőven akad még tennivaló ezen a területen. Az egyetemi kutató- és oktatóbázisok technikai berendezését sürgetően fel kell fejleszteni a gyógyszeripari laboratóriumok színvonalára; ez elengedhetetlen feltétele a korszerű kutatásnak és oktatásnak.

— Szegedi viszonylatban is probléma ez?

— Igen, de év végére meg fogjuk kapni azt a kitűnő technikai berendezést, azokat a gépeket, melyek segítségével kémiai kutatásaink még inkább léptéket tarthatnak a világszínvonalon.

Dr. Vargha László akadémikus, a Magyar Kémikusok Egyesülete Szerves Kémiai Szakosztályának elnöke a következőket mondta a konferencia jelentőségéről.

— Tematika szempontjából elsősorban az elméleti szerveskémiai munkák nagy számát és magas színvonalát kell kiemelni. Egyes munkáknál érzékelhető az elmélet és gyakorlat szoros kapcsolata. A Központi Kémiai Intézetekben folyó kutatások jelentősége műanyagiparunk fejlesztése szempontjából már felmérhető.

Hosszan beszélgettünk az elhangzottakról dr. Weisz Imrével, a Szegedi Szerves Kémiai Intézet adjunktusával.

— Jelentős mozzanata volt a konferenciának annak hangoztatása, hogy műanyagiparunk fő feladata az elkövetkező években az építő-, bűtor-, textiliparnak, s elsősorban élelmiszeriparunknak korszerű műanyagokkal való ellátása — mondotta dr.

Weisz Imre. — Eddig, tekintve, hogy ebben a vonatkozásban voltunk technikailag felkészültek: az aminoplaszt, fenoplaszt, PVC gyártásán volt a nagyobb hangsúly, 1962—1980-ig viszont csökken a jelentősége ezeknek a műanyagoknak, s — nagyon helyesen — elsősorban a korszerűbb poliolefinok — tehát a polietilén és polisztirol — gyártása lesz a fő feladat, a ilyen módon 1975-re műanyaggyártásunk 49,9 százalékát teszik ki majd a poliolefinok, míg a műgyanta — mely eddig dominált — az össztermelés 4,1 százalékát csupán. Ennek azért is felbecsülhetetlen a jelentősége, mivel megoldódik a magyar gyártmányú élelmiszerek leghygiénikusabb csomagolása. Ez egészségügyileg s a tartósság szempontjából szinte „forradalmi” jelentőségű fordulat az élelmiszeriparban. A poliolefinokhoz szükséges olefin-nyersanyagot olyan gyárak szaporításával fogják biztosítani, melyekben földgáz felhasználásával jutnak olefinhez. Másrészt olyan üzemekre is szükség lesz, melyekben a kőolajfinomítás egyik melléktermékét alakítják át kémiai alapanyaggá, olefinné. Mármost az olefineknek földgázból, illetve kőolajpárlatokból való dúsítása melékanyagként hidrogént ad, anyaga. Az ammónia viszont

a műtrágyagyártás alapanyaga; így függenek össze tehát a dolgok, s így lehetséges majd, hogy a műtrágyagyártás költsége csaknem egyharmadára fog csökkenni.

— A tanácskozás színvonaláról mi a véleménye?

— Az előadások átlagszínvonalát elsősorban a mondottakról, s bár az idősebb generáció „nagyjai”, az akadémikusok közül kevesen szerepeltek, a sok lelkes fiatal kutató is biztosította a tanácskozás jelentékénységét. A fiatal vegyészek konferenciája volt az idei, akik kémiai és iparilag egyaránt fontos területeken kutatnak s érnek el hasznos, a korszerű iparosodás gyakorlati munkáját áttételesen előrelendítő eredményeket.

— A nagyteljesítményű olefin-kémia létrehozása milyen mértékben fog hozzájárulni a vegyipar korszerűsítéséhez?

— Ennek beláthatatlan távlatai vannak. A műanyag lehetőségei — bármilyen túlzásmentesen hangzik is — határtalanok. Elkövetkezik az idő, amikor szinte elpusztíthatatlan műanyag-fajtákat kísérleteznek ki, olyanokat, melyek vetekszenek tartósság, ellenállóképesség tekintetében az acéllal, sőt túlszárnyalhatják azt.

A jövő a műanyagé!

Dér Endre

Dr. Székér Gyula miniszterhelyettes a vegyipar fejlesztésének távlati terveiről beszél a konferencia résztvevői előtt.

Nagy érdeklődés fogadta dr. Matkovic Béla előadását, aki az egyik szegedi kutatócsoport eredményeit ismertette.

Az elsőévesekhez

A felsőbb évesek mindig kíváncsiak nézegetik az utánpótlást, az új elsőéveseket, a »golyákat«. Ez a kíváncsiság ebben az évben fokozottabban nyilvánul meg, mert ti vagytok az első, akik »új elv« szerint válogatódni kezdtek. Ti bizonyítottatok a legtehetségesebbeknek, a legalkalmasabbnak arra, hogy befogadjon benneteket közösségünk. Találkoztunk már a felvételi alkalmával, és együtt izgultunk veletek, bátorítottunk benneteket, »csak semmi bizonytalanság, menni kell annak!« Most amikor megkezdődnek az órák, amikor be kell állnotok közénk, továbbra is számíthatok segítségükre. Bizunk benneteket, reméljük nemcsak a felvételi nemes versenyében álltok meg helyeteket, hanem a szemináriumokban, a demonstrációkon, laboratóriumi gyakorlatokon, a kollégiumokban is jobban fogtok szerepelni mint a megelőző évfolyamok. A jobb munkára nemcsak kérünk benneteket, hanem elvárjuk, hogy nagyobb lendülettel, több energiával tanuljatok és készüljétek a jövő életvitáitokra. Ez a készülés nem jelenthet egyszóvalást, nem elég csak tanulni, elmélyedni a szaktárgyakban. Művelt embereknek kell lennetek! Közöségi embereknek, akik a KISZ munkát úgy szervezik meg, úgy fogják fel, hogy az segítse legyen a fenti céloknak. Részt kell vállalnotok az egyetem és a főiskola kulturális életében. Legyetek

kezdőévesek, töltsetek be minden területen a »friss vér« szerepét. Pezsdüljön föl minden alvó félben levő egészséges kezdeményezés, ha ti melléálltok.

Amunk megteremt munkátok végzéséhez. Az új ösztöndíjrendszer, a kollégiumi ellátás bővítése és olcsóbbá tétele, az étkeztetés kiszélesítése mind azt segíti elő, hogy minél zavartalanabban folyhasson képzésetek. Természetesen ezt viszonzásra vár. Igényesnek kell lenni első sorban a tanulásban. Véget kell vetni annak a felfogásnak, hogy mindegy hányast kapok, csak átmenjek, csak diplomát adjanak! A tanulmányi csoportok legfőbb feladata ne abban merüljön ki ezentúl, hogy szétossza az anyagi juttatást, hanem kollektíve legyetek felelősek egymásért, segítsék egymást mindenben. Hosszú és sok problémát rejtő évek várnak rátok. Nem titkoljuk, hogy bizony többet fogunk követelni tőletek, mint eddig valaha az elsőévesektől. Szervezetesebb, komolyabb munkát. Csiszolabb magatartást, kulturált megjelenést. Azok az emberek, akik a jövő értelmiségét akarják alkotni, igényüket az élet minden területén érvényesítsék! Fejleszték izlésüket. Művészi alkotások megítélésében, egymás közötti viszony kialakításában, az öltözködésben egyaránt kötelez benneteket, hogy ti egyetemisták és főiskolások vagytok.

Nem haszontalan dolog az első év elején, az első órákon elgondolkozni azon sem, hogy mire is vállalkoztatok. Tudjátok-e? Elviseleitek-e a lemondásokat, az áldozatokat, amit az egyetem elvégzése követel tőletek. Gondolkoztatok-e azon, jövőre orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek, jogászok, tanárok, vegyészek, hogy amit választottatok, az a szakma legjobban megfelel nektek és iránta élethivatást éreztek? Számoltatok-e azzal, hogy minden pályának vannak szépségei és nehézségei. Vannak sablonos, farszto munkák, amelyek könnyen fásultak teszik a kezdő szakembert. Pedig az igazi hivatástudat azt jelenti, hogy a leghétköznapibb feladatok elvégzésében sem válnak közömbössé! A pillanatnyi célokra túl mindig látnotok kell a távolit is. Amivé akartok lenni, ahol akartok dolgozni. Ne feledjétek el soha, ki küldött benneteket tanulni, kik adták a társadalmi ösztöndíjat, kik várnak benneteket haza. Azok a hallgatók, akik népművelési munkát vállaltak, és tudatosan tartják a kapcsolatot a faluval egyetemi éveik alatt is, figyelemzessék társaikat azokra a kötelességekre, amit elfeledni nem szabad.

Most még fel lehet ismerni, ki az elsőéves, és ki nem. Néhány hét múlva teljesen beilleszkedtek közénk, és teljes értékű egyetemi »polgárokká« fogadjunk benneteket.

Bálint Gyula

A tudásnak szentelt milliók

Korszerűsítik a Fogászati Klinikát — Felújítások a Beloiannisz téri intézetünkben — Elkészült az új egyetemi iskola

A szegedi egyetem és főiskolák fejlődéséről sok szó esik napjainkban, s bárki maga is meggyőződhet ennek mértékéről, csak szét kell, hogy nézzon egy kicsit. Ez a fejlődés építkezések formájában is megnyilvánul.

Az Orvostudományi Egyetemen a nagy arányú felújítások és egyéb munkálatok során bővülnek és korszerűsödnek a klinikák.

Az I. Belgyógyászati Klinikai rekonstrukciója még ebben az évben befejeződik. Erre 5 millió 226 ezer forintot fordítottak.

Ebben az évben került sor a klinika tetőterében egy huszonötágas növevénylő létesítésére. Ezt át is adták már rendeltetésének. Hosszabb idő óta folynak a Szülészeti Klinikai átalakítási munkálatai is, bár ennek üteme nem kielégítő, mivel csaknem 1,5 millió forint összegű beépítéssel lemaradt a tervezetthez képest, amely szerint ebben az évben 3,5 millió beruházásnak megfelelő beépítést kellene elvégezni. Ez az építkezés csak a következő években fog teljesen befejeződni, hiszen

a Szülészeti Klinikai bővítése a kiviteli tervdokumentáció szerint 11 millió forintba fog kerülni. Ez év decemberében kerül átadásra — legalábbis a szerződés szerint — az ötvenágyasra bővülő Fül-orr-gége Klinika, amelyre két és fél milliót áldoztak. Remélhető, hogy a Csongrád megyei Építőipari Vállalat biztosítja ennek az átépítésnek határidőre való befejezését. Megkezdődött az I. sz. Sebészeti Klinikai rekonstrukciója, amely során bakteriológiai és steril laboratóriumot, valamint állatitállót létesítenek. Új liftet és elektromos kapcsolótáblát is kap a klinika. Ugyancsak megvalósul a vradó állomás bővítése, és egy korszerű urológiai állomás építése is.

A korszerű fogorvos képzés megindulása Szegeden szükségessé tette az I. és II. sz. Fog-klinika korszerűvé tételét. Átépítik a volt Demkeház közel 5 millió forintos költséggel. Ennek az átadása előreláthatóan az jövő év szeptemberére történik meg.

1964-ben indul meg az Ideg- és Elme Klinika bővítése, amit két éves időtartamra terveznek. Erre mintegy 2,5 millió forintot költenek majd.

Többek között agy-kutató laboratórium és korszerűen felszerelt EKG-rendelő épül. Az orvosképzést szolgáló épületek és felszerelések létesítésére és korszerűsítésére is jelentős összegeket fordítanak. Tantermeket bővítenek, új kollégium építéssel vették tervbe, és egyéb munkálatokra kerül még sor. Ez év szeptember 15-ére kell befejezniük a kivitelezőknek, az anatómiai épület központi fűtésének, melegvíz szolgáltatásának, valamint a laboratóriumok és más helyiségek gépi szellőztetésének szerelési munkáit. Erre 2,5 millió forintot szántak. 1964-ben szeretnék elkezdni a Beloiannisz téri intézetek elektromos hálózatának teljes felújítását, és egy új transzformátorállomás építését. Ennek során bővítik a gyógyszerteret, kicserélik a víz- és gázvezetékeket és javítják a csatornákat is. Ez előreláthatóan 4 millió forintba fog kerülni.

A József Attila Tudományegyetemen is jelentős beruházásokra és felújításokra került sor ebben az évben az oktatás és tanulás érdekében. Ezen kívül

sokra került sor ebben az évben és természetesen a jövőben is. Valamennyi intézményt kifestettek és tatarozták. Ezen kívül

a Jogi Kar épülete az év december 31-ig emeletráépítéssel bővül. A Csongrád megyei Építőipari Vállalat az első két szint átadását szeptember 30-án vállalta, s ha kellő munkaerőt irányít erre a munkaterületre, akkor talán sikerül is tervét megvalósítani.

Ez fontos lenne, mivel az oktatás zavartalanul csak így biztosítható. Csaknem 8 millió forintos beruházással felépült az egyetem gyakorló gimnáziuma mellett egy 4 tantermes gyakorló általános iskola. Ezt szeptember 10-én adták át rendeltetésének.

Kicserélték az elektromos hálózatot az egyetem Ady téri épületében is. Ezáltal megszűnik az eddig tapasztalható feszültségadózás, ami a természettudományi intézetekben rendszeresen üzemben levő, tudományos kutatást szolgáló gépek jó üzemelését biztosítja.

Az egész épületben korszerű a világítás. Az épület festése remélhetőleg még ebben az évben befejeződik.

Elkészült a szerves és szervetlen kémiai intézetek átalakítása. A felsoroltakon kívül számos kisebb összegű beruházásra és felújításra került sor, amelyeket a tudományos és oktató munka minőségének javítása megkövetelt.

A Tanárképző Főiskola, mint ismeretes, jelentősen bővült az elmúlt tanévhez viszonyítva. Megkapták a volt Felsőfokú Tanítóképző Intézet épületét, amit saját céljaiknak megfelelően át kellett alakítani. E munkákra kb. fél millió forintot költöttek.

Ugyancsak jelentős beruházással, mintegy 20 millió forintos költséggel új leánykollégiumot létesítettek, amelynek műszaki átadása augusztus elején megtörtént.

A felújításokról és munkálatokról elmondhatjuk, hogy nagy mértékben hozzájárulnak mind az egyetem, mind a főiskola tudományos, gyógyító és oktató munkájának feltételeinek javulásához.

Nemzetközi Endokrin Vándorgyűlést rendeztek Szegeden

A két évvel ezelőtti városunkban rendezett Endokrin Symposium nagy sikerrel zárult. Ez évben a Belgyógyász Szakcsoport Endokrin Szekciójának vezetősége szintén Dr. Julez Miklós professzort az I. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatóját bízta meg az I. Magyar Endokrin Vándorgyűlés rendezésével.

Az idei vándorgyűlés nemcsak a magyar endokrinológusok nagy seregszemléje volt, hanem a jelentős külföldi érdeklődés miatt nemzetközi jellegűvé is vált. Szeptember 12-14-e között rendezett vándorgyűlésen három nap alatt hét nagy referátum és 93 kis előadás hangzott el. A külföldi előadások száma

program, amelyet két szekciónak bonyolítottak le. A referátumokat és előadásokat élénk érdeklődés kísérte, számos előadást széleskörű tudományos vita követett. Ezt a vitaszellemet emelte ki dr. Szentágothai János akadémikus szeptember 14-én délután elhangzott összefoglaló értékelésében is. Véleménye szerint ez a vándorgyűlés is bebizonyította, hogy a magyar endokrinológia számos területen az európai élvonalon halad. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy az orvostudomány modern vizsgáló módszereinek, (elektronmikroszkóp, histochemia, izotópok) felhasználását intenzívebbé kell tenni, hogy lépést tart-

léptek fel, megérdemelt, őszinte sikert aratva. Zongorán Szőnyi Katalin és Hirsch Bence kísért. Másnap este ugyancsak a Tisza szállóban baráti közös vacsorára gyűltek össze a résztvevők.

Mind az előadásokon, az azokat követő megbeszéléseken, mind pedig a baráti összejöveteleken a magyar és a külföldi kutatók között tartós tudományos és baráti kapcsolatok szálai szövődtek. Úgy éreztük, hogy a lezajlott vándorgyűlés a magyar endokrinológia fejlődésének jelentős állomása volt.

Egy kis "szakmai megbeszélés" a konferencia szünetében. A képen balról jobbra dr. Horn Béla, dr. Árvay Győző, dr. Mosonyi László, Lajos László és dr. Kiszeli Sándor

Dr. Vilmon Gyula miniszterhelyettes a kormány és a minisztérium nevében üdvözlö az endokrinológiai konferencia külföldi és hazai résztvevőit.

18 volt. A legtöbb előadást a Román Népköztársaság Bukaresti Endokrin Intézetéből és a Kolozsvári Orvosi Intézet Endokrin Osztályáról tartották meg. A Szovjetunióból, Csehszlovákiából 4-4, az NDK-ból kettő, Angliából három kutatócsoport előadása hangzott el.

A referátumok és a kis előadások zöme két nagy téma köré csoportosult. Az egyik főtema a hypothalamus-hypophysis rendszer, a másik a mellékpajzsmirigy volt.

A vándorgyűlés 12-én reggel a Szemklinikai tanteremben ünnepélyes megnyitással kezdődött. A tantermet zsúfolásig megtöltött résztvevők és vendégek jelenlétében Julez Miklós professzor, az I. sz. Belklinikai igazgatója üdvözlölte a 250 hazai és 50 külföldi endokrinológiai foglalkozó szakembert.

Az Eü. Minisztérium részéről Dr. Vilmon Gyula miniszterhelyettes, a Magyar Tudományos Akadémia részéről dr. Jancsó Miklós akadémikus, a Városi Pártbizottság részéről dr. Sándor János titkár jelent meg, és szólt fel. Szeged város tanácsa nevében Papp Gyula vb-elnök-helyettes, az Orvosegészségügyi Szakszervezet részéről dr. Szontágh Ferenc köszöntötte a vándorgyűlést.

A megnyitó után rögtön elkezdődött a tudományos

hassunk a fejlődéssel. Végül a résztvevők nevében a szíves szegedi vendéglátásért és a vándorgyűlés kitűnő megrendezéséért köszönetet mondott.

A szakmai program mellett számos egyéb rendezvény tette kellemessé és változatosá a vándorgyűlés napjait. 12-én délután a Megyei Pártbizottság és a Megyei Tanács V. B. a vándorgyűlés valamennyi résztvevője számára nagyszabású fogadást rendezett, amelyen Siklós János elvtárs, a Megyei Pártbizottság titkára meleg szavakkal üdvözlölte a megjelenteket. 13-án délután a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora látta vendégül a külföldi résztvevőket, akik 14-én délután az I. sz. Belgyógyászati Klinikát tekintették meg. 12-én este a Tisza szálló hangversenytermében — az újáépítés óta első ízben — magas színvonalú kamara-hangversenyt rendezett a vándorgyűlés szervezőbizottsága. A hangversenyen szegedi művészek — Kemény Kló, Erkel Tibor, Szabó Miklós érdemes művész és Várnagy Lajos

BÁLINT GYULA:

MIT GONDOL URAM?

A "pilóta" napszemüveges, sovány, középkorú férfi. Jól áll neki a kefehaj és nem bántó az sem, hogy kicsit raccsol. Főlényes biztonsággal vezeti fűrgő Skodáját Mindig mereven előre néz, még akkor is, ha közben az ellenőrkökhöz beszél. Jó hogy elhoztak a Telepről, mert sokat hamarabb hazaértek, mint busszal... Milyen simán suhantunk...

Az autó néhány perccel a felvásárlás befejezése előtt érkezett a Telepre.

Két ellenőr bement az irodába a Főnökhöz. A kifizetésre váró néhány utalványt gyorsan elintézték és kimentem a gépkocsivezetőhöz barátkozni.

Soká nemnek vissza? — kezdtem a beszélgetést és bemutatkoztam. Meglepett. Levette a napszemüvegét és úgy bámult rám hideg kék szemével. Hanyagul válaszolt, undorítóan affektálva:

Honnan tudjam én azt, Uram?

"Uram!" Elegánsan, pikánsan adva neki, tudta ezt a

Negyven bölcsészhallgató egyhónapos NDK-beli útjáról

Harmadikban jutottak el Rostockba az idén szegedi egyetemisták. Elsősorban dolgozni mentek, kikötőt építeni, de mindegyikük titkos vágya mégiscsak az volt, hogy "világot lásson", no meg a német-szakos hallgatók beszédességük fejlesztésére is gondoltak.

Rostock szemléltetést fejlődő, forgalmas város. Kikötőjét is hatalmas méretűvé fejlesztik az elkövetkező években. Olyanná, mint amilyen jelenleg a hamburgi. Ez a távlat, de most is nagy a sürgős-forgás ott. A 10 méter mély betonmedencéket, ahová befutnak rakodásra a hajók, most mélyítik még két méterrel, hogy még nagyobb tengerjárók is kiköthessenek. Az először ideérkezőt nyomban lenyűgözi a hajóépítő kábeláru látványa. Nem is csoda. 300 méter hosszú és 60 méter széles. Tízezer tonnás hajókat építenek itt, amelyre építői nagyon büszkék. Gyorsan és korszerű eszközökkel történik a hajók ki- és berakása. Egyszerre 20 tonna vasércet képes kiemelni a hatalmas erejű rakodódaru. Lehetne tovább sorolni a látványos és méreteit, de izelítőknek alán ennyi is elég.

Két csoport Szegedről

Az idén két csoport utazott Rostockba. Az egyiket dr. Valaczkay László, a másikat dr. Bíró János vezette. Három hetet dolgoztak és hét napon át ismerkedtek a Német Demokratikus Köztársasággal. Jártak Berlinben, Lipcsében, Drezdában és hazafelé jövet Frágában is szétnéztek.

Mit építettek, és milyen körülmények között? — érdeklődtünk. Elmondották, hogy egy részük az olajtárolók köré emelt töltést, mások utat csináltak, valamint vasdrót kötegeket szállítottak vontatóval. Egyik munka sem volt könnyű, de egyformán nehéz sem. Epp ezért állandóan váltották egymást egy-egy munkafeladat elvégzésében. Sok bosszúságot okozott nekik, hogy több esetben egymással ellenkező feladattal bízták meg őket. Néha nem kaptak megfelelő szerszámot. Például fűvet lapáttal kellett "kaszálniuk". Nagy gondot fordított a Kikötő Szakszervezete a munkavédelmi rendelkezések betartására. Nyilatkozatot kellett aláírniuk, hogy a kikötő területén a gumicsizmát nem szabad levetniük. Vastag kesztyűvel

látták el őket, hogy megkíméljék a kezüket az esetleges sérülésektől. A barakból — így hívják az összkomfortos munkásszállást — autóbusszon vitték ki őket a munkahelyre és vissza. Szállásuk kényelmes volt. Meszszemenben gondoskodtak igényeik kielégítéséről is. Eleinte negyed liter tejet kaptak, mint a többi munkás. Ők ezt az adagot keveselték és kérték, hogy felflitter adjanak nekik. Minden ellenkező szó nélkül teljesítették kívánságukat. Ezt a kedvezményt azért is kérték, mert ivóvizük nem volt. Szomjasság voltak állandóan és sokat szenvedtek emiatt. A talaj, ahol dolgoztak valamikor mocsár volt, épp ezért a víz fertőzött s nem tudták eléggé tisztítani. A felforralt vizet teával és kávéval izezték. Ebből is sokat fogyasztottak, mégsem oltotta szomjukat. Meg kellett szokniuk a német kosztot, az idegen ízeket is. Az ételek kalória dúsak voltak, hogy pótolhassák az elvesztett energiát. A messzemenő figyelmességükre jó példa a következő eset.

Nikolényi Istvánnak zongora-versenyre kellett volna készülnie. Amikor a németek tudomására jutott ez, azonnal szereztek neki egy zongorát.

Meleg fogadtatás

A német ifjúsági szövetség, az FDJ és a szakszervezet ünnepélyes fogadásán — amit érkezésükkor rendeztek — meggyőződhetek arról, hogy valóban ismerős barátként fogadták őket... Ezt csak elmélyítette az a felejthetetlen élmény, amit a Rügen szigetére tett autóbussz kirándulás jelentett. A sziget legszebb fűrdőhelyén Sellinben megfürdöttek a tengerben. A kellemes napért a kikötő Párt és Szakszervezetének tartoznak hálával.

A kikötői építkezés komoly erőfeszítésbe kerül a németeknek. Annál is inkább, mert ők is munkaerő hiánnyal küszködnek, akár csak mi, az építőiparban. Magyarokon kívül csehek és franciák is segítettek ebben a gigászi munkában. Munkaidő után folyt a barátkozás. Ki ahogy tudott, úgy értette meg magát a másikkal: oroszul, németül, franciául. Legnehezebb helyzetben az volt, aki csak mutogatni tudott. Az egyik ezek közül egy ízben elment a postára és a következőt mondotta: Bitte zwanzig Briefträger! (Kérek

húsz postást!) Csodálkozva néztek rá. Ő is csodálkozott, hogy nem értik, amit mondt. Ekkor megismételte: Bitte zwanzig Briefmarken! (Kérek húsz levélbél-egyet!) Ezt már értették.

A barátkozás legnépszerűbb formája mégis a futball-mérkőzés volt. Itt mindenki megértette egymást. Népes közönség előtt a magyar csoport válogatottja 1:1 arányú eredményt ért el a kikötő válogatottja ellen. Mindkét fél elégedetten távozott.

Kik dolgoztak legjobban, kik érdemelnek dicsőretet? — kérdeztük meg dr. Valaczkay Lászlótól, aki mindkét csoport munkavezetője volt.

Akik élen jártak

Hevér László, Répás Balázs, Szabados Rudolf és Radnóti László nevét említették. Ők nem csupán derekasan dolgoztak, mint Bóna Miklós és Zeller Károly, hanem a csoport érdekében mindig készek voltak munkaidőn túl is tevékenykedni, noha ezt a többiek nemigen becsülták sokra. Legtöbben megelégedtek arról, hogy odakint őket úgy tekintik, mint a magyar egyetemisták képviselőit. Epp ezért érdemes megemlíteni, hogy dolgozhattak volna komolyabban is. A németek nem titkolták azt sem, hogy többet vártak tőlük!

Hasznos volt ez a négy hét a csoportban levő német szakos hallgatók számára. Sokat beszélhettek németül. Schmidt József, Pfel József, Nagy Sándor, Szűcs Attila, Radnóti László, Füredi Frigyes, Spróber Péter és B. Nagy Gyula számára talán ez volt a legnagyobb élmény: találkozás az élő német nyelvvel, a mindennapos német beszéddel.

Jövőre megszervezik ezt az utat ismét. Nem lenne haszontalan figyelembe venni az eddigieket tapasztalatait. Olyanokat vigyenek magukkal, akik minden tekintetben megérdemlik, akik fegyverezettek és méltók arra, hogy a szegedi egyetemistákat képviselhessék külföldön.

nagyvonalúsággal — legalább is megpróbáltam — odaadtam neki. Előbb vonatkozt elvenni — ezt kívánja az etikett! — de aztán akkorát harapott bele, mintha ezt mentette volna meg az éhhaláltól. A túlerett gyűlöletes kicsorduló mézédés ragadós leve végigfolyt az állán. Szelet halálkódva felmelegedtek egy pillanatra. Aztán ismét kimért, hivatalos lett. Vízért kért, szappant, hogy lemossa az arcát, kezét.

Ezt meg elteszem vacsorára — simogatta meg a megmaradt körtét, amikor megtörülközött. Ezalatt elpakoltam mindent az asztalomról és bezártam a biztonsági zárat a páncélszekrénynek.

Maga ugye-e párttag? — kérdezte meg bizalmasan.

Nem! — feleltem és főt mosolyogtam magamban.

Miből gondolta? — faggattam most már én tovább.

Hogy ennyi pénzt rám mertek bízni...

Nem pénz ez nekem!

síkkal Egerben és Debrecenben is. Műsoruk — amelynek méltatására következő számunkban visszatérünk — középkori lengyel diákdaloktól Orff modern szerzeményeiig a Catulli Carmináig széles skáláját ölelte fel a kórusművészet legszebb műveinek s a művek tolmácsolásában — Jan Szyrocki karagy vezetésével — szintén kiemelkedő teljesítményt nyújtottak.